ेया लाइफसायन्सेस'ची समाजसेवेसाठीची तळमळ

ाजिक उत्तरदायित्वाची नवी व्याख्या

ंपनीची वाढ करताना सतीश वाघ यांनी केमिक्सिलचे अध्यक्ष म्हणून अन्य ंना, आंतरराष्ट्रीय नियमांच्या चौकटीत सांभाळून निर्यात कशी करायची, ल मार्गदर्शन केले. त्याचप्रमाणे केवळ उद्योगाचा विकास करण्याबरोबरच ूषण होऊ नये आणि परिसरातील जीवसृष्टीची हानी होऊ नये, याबरही टेकोर लक्ष ठेवले. त्यासाठी त्यांनी उद्योग संकुलांमध्ये सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र र्यावरणपूरकतेशी असलेली बांधिलकी जपली. आपल्या धडपडीतून अन्य ी काही फायदा व्हावा, अन्य लोकांनीही काही शिकून घ्यावे, याकडे त्यांचा ले. सतीश वाघ यांचा प्रवास हा एखाद्या धूमकेतूसारखा क्षणभर संपून ही, तर ध्रुवताऱ्याप्रमाणे अढळ राहून इतरांना मार्गदर्शन करणारा आहे.

्र-रसायन क्षेत्रातील च : डॉ. सतीश वाघ

डॉ. सलोनी सतीश वाघ यांची 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस'सोबतची वाटचाल ही सातत्यपूर्ण प्रगती, सखोल आकलन आणि धोरणात्मक नेतृत्वाची कहाणी आहे. रसायनशास्त्रातील पीएच.डी. आणि दृढ सामाजिक बांधिलकीची जाणीव असलेल्या डॉ. वाघ यांनी संस्थेतील प्रत्येक घटक समजून घेत टप्प्याटप्प्याने आपला प्रवास घडवला. सर्वोच्च जबाबदारी स्वीकारण्यापूर्वी त्यांनी व्यवसायाच्या प्रत्येक अंगाचा अभ्यास केला. आज 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस लिमिटेड'च्या व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून डॉ. सलोनी सतीश वाघ या १२०हून अधिक देशांमध्ये निर्यात करणाऱ्या जागतिक एपीआय कंपनीचे नेतृत्व करत आहेत. या कंपनीच्या एकूण उत्पन्नापैकी ८४ टक्के महसूल आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतून येतो. त्यापैकी जवळपास निम्मा व्यवसाय नियमबद्ध बाजारपेठांमधून असून, त्यातील युरोपचा वाटा सुमारे ४० टक्के आहे. हा जागतिक विस्तार अनेक वर्षांच्या भक्कम पायाभरणीचा परिणाम आहे.

ध्येय, दूरदृष्टी आणि जागतिक विस्तार

व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. सलोनी वाघ यांचे दूरदर्शी नेतृत्व

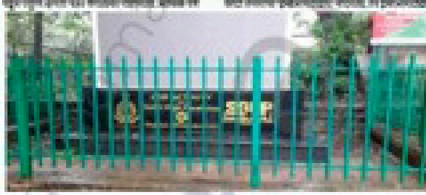

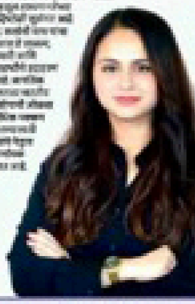

पुरुषप्रधान क्षेत्रात ठाम पाऊल, परंपरेला नवी दिशा

सहव्यवस्थापकीय संचालक शिवानी वाघ यांचे नवी दिशा देणारे नेतृत्व

शिवानी वाघ यांनी २०१४ मध्ये 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस लि.'मध्ये पाऊल ठेवले; तेव्हा त्या केवळ कुटुंबीय उद्योगात सहभागी होत नव्हत्या; तर १९८७ पासून उभ्या राहत गेलेल्या परंपरेची पुढील जबाबदारी स्वीकारत होत्या. पहिल्या पिढीतील उद्योजक डॉ. सतीश वाघ यांनी स्थापन केलेल्या या कंपनीने सक्रिय औषध घटक (एपीआय) निर्मितीत जागतिक स्तरावर ठोसशी ओळख निर्माण केली; मात्र शिवानी यांच्यासाठी हा वारसा पुढे नेण्याबरोबरच त्याला नवी दिशा देण्याचा प्रयत्न सुरू होता.

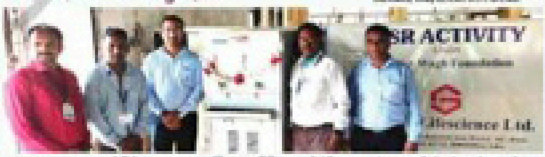

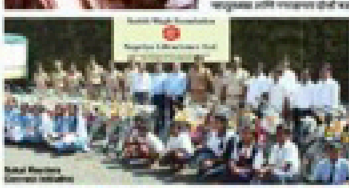

'सुप्रिया लाइफसायन्सेस'ची समाजसेवेसाठीची तळमळ

सामाजिक उत्तरदायित्वाची नवी व्याख्या

आपल्या कंपनीची वाढ करताना सतीश वाघ यांनी केमिक्सिलचे अध्यक्ष म्हणून अन्य निर्यातदारांना, आंतरराष्ट्रीय नियमांच्या चौकटीत सांभाळून निर्यात कशी करायची, याचे बहुमोल मार्गदर्शन केले. त्याचप्रमाणे केवळ उद्योगाचा विकास करण्याबरोबरच त्यातून प्रदूषण होऊ नये आणि परिसरातील जीवसृष्टीची हानी होऊ नये, यावरही त्यांनी काटेकोर लक्ष ठेवले. त्यासाठी त्यांनी उद्योग संकुलांमध्ये सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र बसवून पर्यावरणपूरकतेशी असलेली बांधिलकी जपली. आपल्या धडपडीतून अन्य लोकांनाही काही फायदा व्हावा, अन्य लोकांनीही काही शिकून घ्यावे, याकडे त्यांचा कटाक्ष असतो. सतीश वाघ यांचा प्रवास हा एखाद्या धूमकेतूसारखा क्षणभर संपून जाणार नाही, तर ध्रुवताऱ्याप्रमाणे अढळ राहून इतरांना मार्गदर्शन करणारा आहे.

औषध-रसायन क्षेत्रातील नेतृत्व : डॉ. सतीश वाघ

औषध रसायन क्षेत्रातील नेतृत्व म्हणजे फक्त जास्तीत जास्त औषधनिर्मिती करणे नव्हे, त्याबरोबर विश्वासार्हता आणि देश-विदेशातही ग्राहकांचा आत्मविश्वास मिळवणे, ही आहे. आम्ही जेव्हा आमच्या औषधांचा दर्जा वाढवतो, तेव्हा फक्त आमची कंपनीच मोठी होते असे नाही, तर आपण जागतिक आरोग्य सेवा क्षेत्रात भारताची स्थिती मजबूत बनवतो, असे सतीश वाघ नम्रपणे सांगतात. या क्षेत्रात आघाडी मिळवणाऱ्या सतीश वाघ यांचा हा मार्ग सहज सोपा नव्हता, कठोर देशी-परदेशी नियम, सर्वांच्या वाढत्या अपेक्षा तसेच अस्तित्व आणि वाढ यांच्या सततच्या मागण्यांना तोंड देताना सतीश वाघ यांनी ती आव्हाने म्हणजे सुवर्णसंधी मानली आणि स्वतःचा दर्जा आणि कामगिरी उंचावत नेली.

सतीश वाघ यांना ३० वर्षांच्या कारकिर्दीत पुढील प्रमुख पुरस्कारांनी गौरविण्यात आले आहे.

१. व्हायब्रंट गुजरात परिषदेदरम्यान अनेक वेळा केमिक्सिलचे अध्यक्ष म्हणून नरेंद्र मोदी यांनी गौरविले.

२. अमेरिकेतील केमिकल वेपन कॉन्फरन्समध्ये तत्कालीन अध्यक्ष जॉर्ज बुश यांनी पुरस्कार दिला.

३. तत्कालीन राष्ट्रपती प्रतिभाताई पाटील यांनी २०१०मध्ये सर्वोत्तम संशोधन आणि विकास यांच्यासाठीचा राष्ट्रीय पुरस्कार दिला.

४. तत्कालीन पंतप्रधान डॉ. मनमोहन सिंह यांनी २००७ मध्ये नॅशनल अवॉर्ड फॉर बेस्ट आंत्रप्रेन्युअर दिला.

५. तत्कालीन राष्ट्रपती डॉ. अब्दुल कलाम यांनी २००३ मध्ये नॅशनल अवॉर्ड फॉर क्वालिटी पुरस्कार प्रदान केला.

६. लघुउद्योग क्षेत्रातील उत्तम कामगिरीसाठी लालकृष्ण अडवाणी यांनी १९९९ मध्ये नॅशनल अवॉर्ड फॉर बेस्ट आर अँड डी दिला.

७. निर्यातीत सर्वोत्तम कामगिरी केल्याबद्दल राज्याचे तत्कालीन उद्योगमंत्री सुभाष देसाई यांनी २०१७-१८ मध्ये राज्य पुरस्कार दिला.

८. डॉ. पतंगराव कदम यांच्या हस्ते २०००-२००१ मध्ये सर्वोत्तम कामगिरीसाठी राज्य पुरस्कार आणि प्रादेशिक पुरस्कार मिळाला.

९. एम.एस.एम.ई. क्षेत्रात रसायने, औषधे आणि संबंधित उत्पादनांच्या निर्यातीमधील उत्तम कामगिरीबद्दल, तत्कालीन केंद्रीय उद्योग आणि

एक जबाबदार कंपनी म्हणून 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस'तर्फे सामाजिक जबाबदारीचे आणि उत्तरदायित्वाचे भान ठेवूनच आपला व्यवसाय केला जात आहे. किंबहुना व्यवसाय करणे आणि नफा कमावणे, याचबरोबर सामाजिक उत्थानासाठी काम करणे, तळागाळातील लोकांचे सक्षमीकरण करणे व त्यांच्या जीवनात समृद्धी आणणे, या बाबींवरही सुप्रिया लाइफसायन्सेसने नेहमीच भर दिला आहे. पर्यावरणाची जपणूक व त्याची सातत्यपूर्ण वाढ आणि त्याचबरोबर परिसरातील लोकांना आर्थिक समृद्धी मिळेल, याकडे लक्ष देणे, या आधारावर कंपनीने अनेक उपक्रम हाती घेतले असून यापुढेही अशा अनेक गोष्टी केल्या जातील.

'सतीश वाघ फाउंडेशन'चा ग्रामविकासावर भर

कंपनीच्या 'सीएसआर' उपक्रमाच्या माध्यमातून अनेक मोहिमा हाती घेतल्या जातात. समाजाच्या एकंदर विकासासाठी कंपनीतर्फे सतीश वाघ फाउंडेशनची स्थापना करण्यात आली असून त्यामार्फत ग्रामीण भागात आवश्यक त्या पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यावर भर दिला जातो. यामार्फतच कंपनी आपले सीएसआर उपक्रम हाती घेते, त्याचप्रमाणे समाजात सर्वदूर पोहोचण्यासाठी अन्य नोंदणीकृत स्वयंसेवी-समाजसेवी संघटनांचीही मदत घेतली जाते. या संघटना सामान्यतः शिक्षण, क्रीडा, आरोग्य, स्वच्छता तसेच दिव्यांगांना साहाय्य आदी उपक्रम हाती घेतात. या उपक्रमांची अंमलबजावणी आणि त्यावरील देखरेखदेखील कंपनीतर्फे केली जाते. त्यायोगे ग्रामीण भागातील शिक्षण, आरोग्यसेवा, ग्रामविकास, क्रीडा या बाबींचा प्रदर्शने आयोजित केली जातात. त्यामुळे विद्यार्थ्यांची संशोधन वृत्ती आणि रचनात्मक करण्याची इच्छा वाढते, असा अनुभव आहे.

कोरोनाकाळात कर्मचाऱ्यांना मदत

कोरोना महासाथीच्या काळात तसेच त्यानंतर अनेकदा नैसर्गिक आपत्तीच्या काळातही लोकांना ज्या अडचणींना तोंड द्यायला लागले, त्यातून त्यांना बाहेर काढण्यासाठी कंपनीने मोठे साहाय्य केले आहे. त्यांना आवश्यक ती वैद्यकीय मदत, उपकरणे, औषधे तसेच सरकारी कर्मचाऱ्यांना सहाय्य, रुग्णालयात तसेच गरजूंना अन्नदान, अशा अनेक प्रकारे हे साहाय्य करण्यात आले. रत्नागिरी जिल्हाधिकाऱ्यांच्या मदतीने आणि सहकार्याने रत्नागिरी जिल्हा परिषद शाळांचे नूतनीकरण आणि दुरुस्ती यांच्यासाठीही आणि एक कोटी रुपये खर्च करण्यात आले. कोविड महासाथीत 'सुप्रिया लाइफ सायन्सेस'ने 'सपोर्ट इंडिया'च्या साथीने वेगवेगळ्या प्रकारे जनसुरक्षेचे उपक्रम हाती घेऊन समाजाला साहाय्य केले होते. या काळात कंपनीने एमआयडीसी तसेच रत्नागिरी जिल्हाधिकारी कार्यालय, खेड पोलिस ठाणे, तसेच रत्नागिरी जिल्ह्यातील अनेक ग्रामपंचायती, नगरपालिका येथील कर्मचाऱ्यांना मास्क, सॅनिटायझर देऊन त्यांना जनसेवेसाठी समाजात फिरणे सुरक्षित आणि सोपे केले होते. जिल्ह्यातील पोलिसांचे आरोग्य सुधारावे, यासाठी त्यांना मल्टी व्हिटॅमिन कॅप्सूलही कंपनीने वाटण्यात आल्या. कोविडच्या साथीत घरातच विलगीकरणात (क्वारंटाइन) असलेल्या लोकांसाठी कंपनीने खाद्यान्न आणि अन्नधान्यदेखील पुरवले होते. 'सुप्रिया लाइफ सायन्सेस'ने रत्नागिरी जिल्ह्यातील लोटे येथे दोन कोविड उपचार केंद्रे उभारली. करवंचीवाडी येथील पोलिस कॉलनीतील रहिवाशांना पाणी मिळावे, यासाठी ३५ लाख रुपये खर्च करून रेन वॉटर हार्वेस्टिंग प्रकल्पही उभारला आहे. रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग आणि रायगड जिल्ह्यात कंपनीने जवळपास एक कोटी २७ लाख रुपये खर्च करून गरीब रुग्णांवर उपचार व्हावेत, तसेच मूत्रपिंड रोपणाची शस्त्रक्रिया व्हावी, याची व्यवस्था केली आहे. तीनही जिल्ह्यात कंपनीने शेकडो रेनकोटचे वाटपही केले आहे. गोरेगावच्या वनराई पोलिस ठाण्याला लॅपटॉप, प्रिंटर, प्रोजेक्टर, डेस्कटॉप, मेगाफोन, स्पीकर, व्हीलचेअर आदी सुमारे १५ लाख रुपयांच्या उपयोगी वस्तू कंपनीने दिल्या आहेत. त्यामुळे नागरिकांची व्यवस्थित सेवा करणे पोलिसांना शक्य होईल. या खेरीज नैसर्गिक आपत्तीच्या काळात कंपनीने नागरिकांना पिण्याचे पाणी, चादरी, पांघरुण, तयार अन्न व अन्नधान्य पुरवून त्यांची व्यवस्थाही केली होती. अशाच प्रकारे आणीबाणीच्या काळात आपत्ती व्यवस्थापन कार्यासाठी तसेच एकंदर ग्रामविकासासाठी लोटे परिसरातील शेजारील उद्योगधंदे, जिल्हा प्रशासन आणि शासकीय यंत्रणांच्या साहाय्याने 'सुप्रिया लाइफ सायन्सेस'तर्फे मोठी मदत केली जाते.

चीनशी स्पर्धेस भारत सक्षम : सतीश वाघ, अध्यक्ष, सुप्रिया लाइफ सायन्सेस

औषध रसायन क्षेत्रात आपण चीनशी स्पर्धा करायलाच हवी, कारण तशी स्पर्धा करण्यास आपण पूर्णपणे सक्षम आहोत. आपल्याकडील तरुणांमध्ये तेवढी गुणवत्ता आहे. भारतात जमिनीचीही टंचाई नाही, अत्यंत कठोर परिश्रम करणारे तंत्रज्ञ आपल्याकडे आहेत. त्यामुळे चीनप्रमाणे आंतरराष्ट्रीय गुंतवणूक, भांडवल आकर्षित करण्यासाठी आपल्याकडे चांगली पायाभरणी आहे. देऊ नये, कारण दहा वर्षांनी त्याची परतफेड कोण आणि कशी करणार, यावर कोणाचेही नियंत्रण नसते, त्यामुळे खरे पाहता अशा योजना बंद करणे आवश्यक आहे. चीनमध्ये कम्युनिस्ट राजवट असल्यामुळे तेथे जमीन सरकारला निःशुल्क मिळते. तेथील सरकार त्या जमिनी कंपन्यांना देऊन कंपन्यांमधील ५१ टक्के भागभांडवल स्वतःकडे घेते. त्या कंपनीने नोकरभरती किती करावी, महसूल निर्मिती किती करावी, या अटी त्यांच्यावर लादलेल्या असतात, अशी पद्धती आपल्याकडे वापरायला हवी, स्टार्टअपकडे बघण्याचा दृष्टिकोनही बदलणे आवश्यक आहे. त्यांना व्यवसाय चालवण्याची विशिष्ट मुदत द्यायला हवी, अन्यथा ते तंत्रज्ञान आणतात आणि आपला परतावा घेऊन नंतर बाहेर पडतात. त्यामुळे त्यानंतर त्या तंत्रज्ञानाचा कोणालाच फायदा होत नाही, यासाठी सरकारने तंत्रज्ञानासाठी निधी द्यावा आणि उद्योगांसाठी पायाभूत सुविधा पुरवाव्यात. उद्योगांसाठी कायदे तयार करतानाही तळागाळात काम करणाऱ्या संघटनांची मते सरकारने घ्यावीत, असे धोरण तयार केले तर ते दीर्घकाळासाठी उपयुक्त राहील, सध्या केवळ वरवरच्या उपाययोजना सांगणाऱ्या धोरणामुळे अधिकारीदेखील गोंधळून जातात आणि ते निर्णय घेत नाहीत.

कंपन्यांनी 'सीएसआर'चा निधी समाजावर खर्च करण्याऐवजी तो रिसर्च अँड डेव्हलपमेंटमध्ये वापरण्यास संमती द्यावी किंवा या कंपन्यांना सीएसआरमधून विद्यापीठांना संशोधनासाठी निधी पुरवण्याची परवानगी द्यावी, विद्यापीठाच्या प्रयोगशाळा जुन्या असून त्यांना सरकारी निधीदेखील मिळत नाही. तो निधी कंपन्यांनी सीएसआरमार्फत त्यांना द्यावा, अशा काही उपाययोजना केल्यास आपण कोणाच्याही

ध्येय, दूरदृष्टी आणि जागतिक विस्तार

व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. सलोनी वाघ यांचे दूरदर्शी नेतृत्व

डॉ. सलोनी सतीश वाघ यांची 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस'सोबतची वाटचाल ही सातत्यपूर्ण प्रगती, सखोल आकलन आणि ध्येयवादी नेतृत्वाची कहाणी आहे. रसायनशास्त्रातील पीएच.डी. आणि दृढ सामाजिक बांधिलकीची जाणीव असलेल्या डॉ. वाघ यांनी संस्थेतील प्रत्येक घटक समजून घेत टप्प्याटप्प्याने आपला प्रवास घडवला. सर्वोच्च जबाबदारी स्वीकारण्यापूर्वी त्यांनी व्यवसायाच्या प्रत्येक अंगाचा अभ्यास केला. आज 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस लिमिटेड'च्या व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून डॉ. सलोनी सतीश वाघ या १२०हून अधिक देशांमध्ये निर्यात करणाऱ्या जागतिक एपीआय कंपनीचे नेतृत्व करत आहेत. या कंपनीच्या एकूण उत्पन्नापैकी ८४ टक्के महसूल आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतून येतो. त्यापैकी जवळपास निम्मा व्यवसाय नियमबद्ध बाजारपेठांमधून असून, त्यातील युरोपचा वाटा सुमारे ४० टक्के आहे. हा जागतिक विस्तार अनेक वर्षांच्या भक्कम पायाभरणीचा परिणाम आहे.

कारकिर्दीच्या सुरुवातीच्या काळात विपणन विभागात काम करताना डॉ. सलोनी यांना ग्राहकांच्या अपेक्षा, नियामक अटी आणि आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतील बदलत्या घडामोडींचा प्रत्यक्ष अनुभव मिळाला. औषधनिर्मिती क्षेत्रातील वाढ ही केवळ उत्पादन क्षमतेवर अवलंबून नसून विश्वासार्हतेवर आधारित असते, याची त्यांना जाणीव झाली. पुढे उत्पादन, गुणवत्ता नियंत्रण तसेच संशोधन आणि विकास अशा विविध विभागांमध्ये काम करत त्यांनी कंपनीच्या कार्यपद्धतीचे सर्वंकष ज्ञान आत्मसात केले. या बहुआयामी अनुभवामुळे मोठ्या जबाबदाऱ्या स्वीकारताना संतुलित आणि माहितीपूर्ण निर्णय घेण्याची त्यांची क्षमता अधिक बळकट झाली. त्यांच्या नेतृत्वाखाली 'सुप्रिया लाइफ सायन्सेस'ने 'व्हॉल्यूम-ड्रिव्हन' मॉडेलमधून 'मार्जिन आणि क्षमता-केंद्रित' धोरणाकडे यशस्वी वळण घेतले. या रूपांतरणातील महत्त्वाचा टप्पा म्हणजे लोटे परशुराम येथील प्रकल्पात 'मॉड्यूल ई'चे कार्यान्वयन होय, सुमारे १२० कोटी रुपयांच्या या विस्तारामुळे ३३५ 'केएल' क्षमतेची भर पडून एकूण क्षमता १३२ केएलवर पोहोचली. आर्थिक वर्ष २०२५-२६च्या पहिल्या सहामाहीत या क्षमतेचा वापर सुमारे ७८ टक्क्यांपर्यंत गेला. गुंतागुंतीच्या रसायन प्रक्रियांसाठी आणि दीर्घकालीन उत्पादन चक्रांसाठी डिझाइन केलेले मॉड्यूल ई, हे जागतिक नियामक मानकांनुसार उभारलेल्या भक्कम पायाभूत सुविधांबाबत त्यांच्या दूरदृष्टीचे द्योतक आहे. त्याचबरोबर त्यांनी कंपनीच्या नवोन्मेष क्षमतेलाही चालना दिली. लोटे येथील केंद्र 'लाइफ सायकल मॅनेजमेंट' आणि 'बॅकवर्ड इंटिग्रेशन'वर लक्ष केंद्रित करत आहे, तर अंबरनाथ येथील केंद्र नवीन 'एपीआय' आणि फॉर्म्युलेशन विकासासाठी कार्यरत आहे. सुमारे ६० शास्त्रज्ञ ॲनेस्थेटिक्स, कॉन्ट्रास्ट मीडिया, कार्डिओव्हॅस्क्युलर आणि 'एडीएचडी' या क्षेत्रांतील उत्पादन विकसित करत आहेत. महसुलाच्या सुमारे दोन टक्क्यांपर्यंत संशोधन-विकास गुंतवणूक वाढवण्याचा कंपनीचा मानस असून, त्यामुळे दीर्घकालीन स्पर्धात्मकता अधिक मजबूत होत आहे.

आर्थिक कामगिरीतही या शिस्तबद्ध धोरणाचे प्रतिबिंब दिसून येते. आर्थिक वर्ष २०२५-२६च्या तिसऱ्या तिमाहीत कंपनीने २०६.४४ कोटी रुपयांचा महसूल आणि ७२.०८ कोटी रुपयांचा 'ईबीआयटीडीए' नोंदवला, तर ईबीआयटीडीए मार्जिन ३४.९ टक्के राहिले. करोत्तर नफा ४९.६८ कोटी रुपये इतका असून, सातत्यपूर्ण नफाक्षमता कायम राखण्यात कंपनीला यश आले आहे. जवळपास ८० टक्के महसूल पूर्णतः 'बॅकवर्ड इंटिग्रेटेड' असून कंपनी शंभर टक्के कर्जमुक्त आहे. अंतर्गत साठवलेल्या निधीचा विस्तारासाठी वापर करण्यात येत आहे. 'सीएमओ' आणि 'सीडीएमओ' भागीदारी वाढवण्यावरही त्यांचा भर असून, या करारांमधून २५ ते ३० कोटी रुपयांचे योगदान अपेक्षित आहे. पुढील महत्त्वाचा टप्पा म्हणजे पाताळगंगा येथे प्रस्तावित ३५० कोटी रुपयांचा ग्रीनफिल्ड प्रकल्प, जो भविष्यातील महसूल दृश्यमानतेच्या उद्दिष्टांशी सुसंगत आहे. डॉ. सलोनी वाघ यांचा प्रवास हे सातत्य, तयारी आणि दूरदृष्टीचे उदाहरण आहे. जागतिक स्तरावर भारतीय उद्योगाची ओळख अधिक भक्कम करण्यासाठी त्यांचे नेतृत्व निर्णायक ठरत आहे.

पुरुषप्रधान क्षेत्रात ठाम पाऊल, परंपरेला नवी दिशा

सहव्यवस्थापकीय संचालक शिवानी वाघ यांचे नवी दिशा देणारे नेतृत्व

शिवानी वाघ यांनी २०१४ मध्ये 'सुप्रिया लाइफसायन्सेस लि.'मध्ये पाऊल ठेवले; तेव्हा त्या केवळ कुटुंबीय उद्योगात सहभागी होत नव्हत्या; तर १९८७ पासून उभ्या राहत गेलेल्या परंपरेची पुढील जबाबदारी स्वीकारत होत्या. पहिल्या पिढीतील उद्योजक डॉ. सतीश वाघ यांनी स्थापन केलेल्या या कंपनीने सक्रिय औषध घटक (एपीआय) निर्मितीत जागतिक स्तरावर वेगळी ओळख निर्माण केली; मात्र शिवानी यांच्यासाठी हा वारसा पुढे नेण्याबरोबरच त्याला नवी दिशा देण्याचा प्रवास सुरू होता.

मुंबई विद्यापीठातून बी.एम.एस. पदवी, त्यानंतर वाणिज्य विषयातील पदव्युत्तर शिक्षण आणि युनिव्हर्सिटी ऑफ मँचेस्टर (यूके) येथील मँचेस्टर बिझनेस स्कूलमधून आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय व्यवस्थापनात (मार्केटिंग आणि फॉरेन ट्रेड विशेषीकरणासह) पदव्युत्तर पदवी, या भक्कम शैक्षणिक पायावर त्या उद्योगक्षेत्रात उतरल्या. औषधनिर्मिती, विशेषतः कडक नियामक निकष असलेले 'एपीआय' क्षेत्र, पारंपरिकरीत्या पुरुषप्रधान मानले जाते; मात्र वय आणि स्त्री या चौकटींपलीकडे जाऊन कामगिरीच्या जोरावर स्वतःची ओळख निर्माण करण्याचा त्यांचा निर्धार ठाम होता आणि ठरवलेले त्यांनी आपल्या मेहनतीच्या आणि निग्रहाच्या जोरावर करून दाखवले.

गेल्या दशकभरात त्यांनी विक्री, विपणन, व्यवसाय विकास आणि जागतिक ग्राहक सहकार्य या सर्व क्षेत्रांत सक्रिय भूमिका बजावली आहे. समावेशक नेतृत्वशैली आणि परिणामाभिमुख, शिस्तबद्ध कामकाजाची पद्धत ही त्यांची वैशिष्ट्ये मानली जातात. संस्थेच्या दीर्घकालीन ध्येयाशी सुसंगत धोरणांची आखणी आणि प्रभावी अंमलबजावणी करत त्यांनी महसूलवाढ आणि नफाक्षमता दोन्ही बळकट करण्यास हातभार लावला आहे. विशेषतः युरोपीय बाजारपेठांकडे लक्ष केंद्रित करत, तेथील गुंतागुंतीच्या नियामक प्रक्रियांतून मार्ग काढत आणि त्यांचे पालन करीत त्यांनी कंपनीची तेथील उपस्थिती अधिक प्रभावी केली आहे.

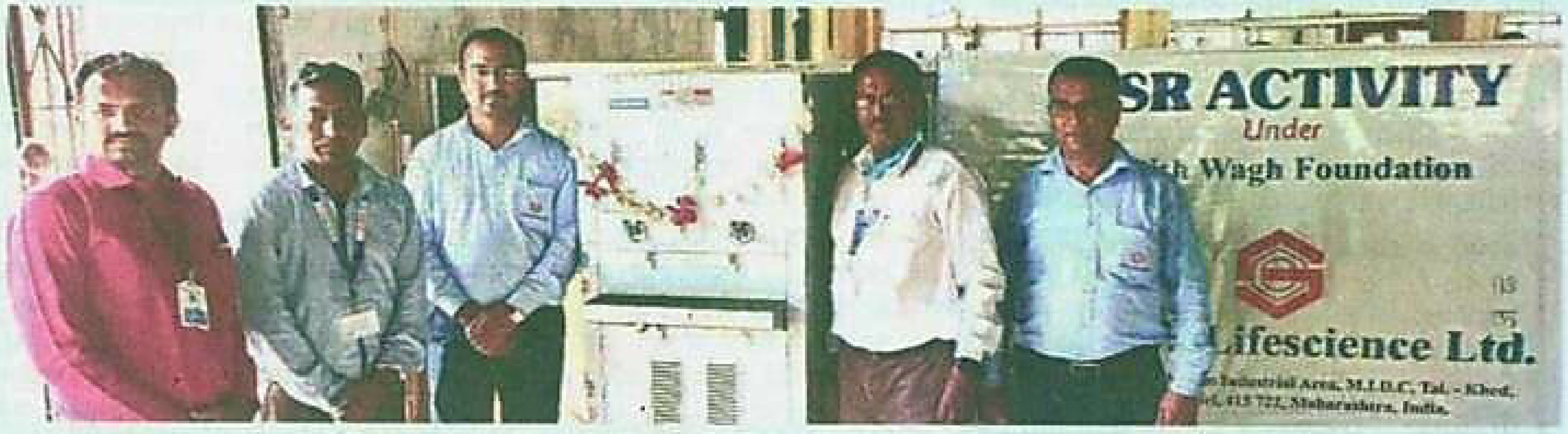

रत्नागिरी जिल्ह्यातील लोटे-परशुराम येथील अत्याधुनिक प्रकल्पाला अमेरिकेची 'यूएसएफडीए', युरोपची 'ईयूजीएमपी', 'ईडीक्यूएम', 'एनएमपीए' आणि 'हेल्थ कॅनडा' यांसारख्या आंतरराष्ट्रीय मान्यता लाभल्या आहेत. अँटीहिस्टामिन, अँटी-एलर्जिक, जीवनसत्त्वे, अॅनेस्थेटिक्स आणि अँटी-अस्थमॅटिक्स अशा विविध उपचारक्षेत्रांतील 'एपीआय' उत्पादनांमध्ये कंपनीचे भक्कम अस्तित्व आहे. मजबूत संशोधन-विकास पायाभूत सुविधा, सक्रिय 'यूएसडीएमएफ' आणि 'सीईपी' तसेच जागतिक मानकांनुसार अनुपालन या बळावर कंपनी नवोपक्रमक आणि जेनरिक औषधनिर्मात्यांशी भागीदारी करते. ग्राहकसंबंध दृढ करणे, नव्या बाजारपेठा मिळवणे आणि नैतिक मूल्ये व पर्यावरण, आरोग्य व सुरक्षा मानकांना प्राधान्य देणे, या बाबींमध्ये शिवानी यांचा मोलाचा वाटा राहिला आहे. त्यांच्या नेतृत्व प्रवासाला 'हुरून इंडिया'सारख्या प्रतिष्ठित व्यासपीठांवर गौरविण्यात आले असून, भारतीय औषध उद्योगातील नव्या पिढीतील उद्योजक म्हणून त्यांची वाढती छाप अधोरेखित झाली आहे. त्या नेहमीच त्यांच्या नेतृत्वाला सामूहिक प्रगतीची दिशा देत आल्या आहेत. "फार्मास्युटिकल व्यवसाय हा केवळ उद्योग नाही; ती एक जबाबदारी आहे. आपण आखलेले प्रत्येक धोरण आणि आपण गाठलेली प्रत्येक बाजारपेठ शेवटी जगात कुठेतरी असलेल्या रुग्णाशी जोडलेली असते. ही जाणीवच आम्हाला शिस्तबद्ध आणि प्रेरित ठेवते," असे त्या सांगतात.

विज्ञानाधिष्ठित आणि उत्पादनकेंद्रित उद्योगात करिअर करण्याची इच्छा असलेल्या अनेक तरुणींना शिवानी वाघ यांची कहाणी प्रेरणादायी वाटते. जागतिक शिक्षण, भारतीय उद्योजकता, संवेदनशीलता आणि काटेकोर अंमलबजावणी यांचा संगम त्यांच्या कार्यात दिसतो. चार दशकांच्या परंपरेला नवी ऊर्जा देत त्या अधिक स्पर्धात्मक, नियमपालन करणाऱ्या आणि जागतिक स्तरावर जोडलेल्या भविष्यासाठी कंपनीला सज्ज करत आहेत.

सकाळ वर्धापन दिन निमित्त हार्दिक शुभेच्छा!

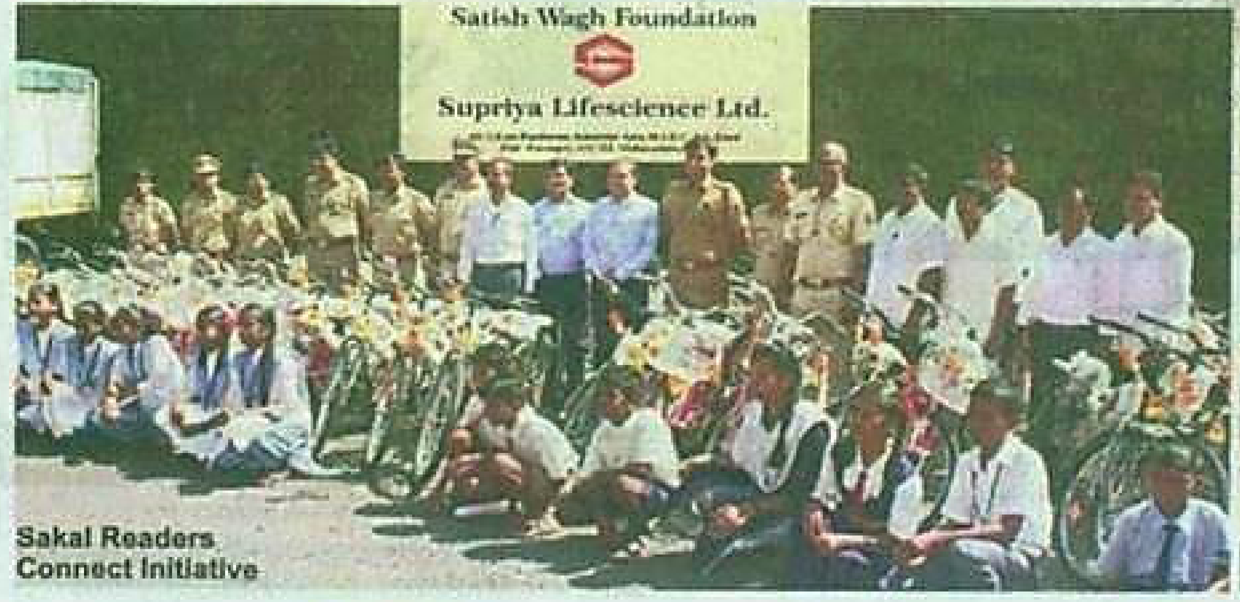

Sakal Readers Connect Initiative